

POSTANOWIENIE

20 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.M.
przeciwko Bank w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 25 kwietnia 2025 r., I ACa 126/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Bank w W. na rzecz M.M. 5400 złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia Bank w W. do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 25 kwietnia 2025 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości, jak również o uchylenie w części wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 8 listopada 2022 r. i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, jak również o uchylenie w części wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do

ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „dyrektywa 93/13”), art. 65, 354, 358 § 2, art. 385¹ § 1 i 2, art. 385² k.c., art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: „pr.bank.”) oraz art. 410 § 1 i 2 w zw. z art. 405 k.c. zw. art. 6 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13. Ponadto skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne:

1) Czy w przypadku uznania w wyniku kontroli incydentalnej obecnych w umowie o kredyt denominowany klauzul spreadowych nieokreślających głównego przedmiotu umowy, za niedozwolone (nieuczciwe) warunki umowne, prawidłowym jest uznanie umowy za nieważną w całości, skoro klauzule ryzyka walutowego, określające – zgodnie z jednolitym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – główny przedmiot tej umowy, nie stanowią niedozwolonych (nieuczciwych) warunków umownych?

2) Czy wobec umożliwienia kredytobiorcom posiadającym kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska dokonywania spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonania przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie na podstawie art. 69 ust. 3 pr.bank., wzięwszy pod uwagę aksjomat racjonalności krajowego ustawodawcy, uzasadnione jest przyjęcie, że kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska są kredytami udzielonymi w złotych polskich, skoro dokonanie przez kredytobiorcę spłaty raty kapitałowo-odsetkowej albo dokonanie przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie, do której denominowany lub indeksowany jest kredyt, prowadzi do skutecznego spełnienia świadczenia wynikającego ze stosunku zobowiązaniowego w postaci umowy kredytu oraz zaspokojenia wierzyciela w osobie kredytodawcy, bez konieczności dokonywania jakichkolwiek przeliczeń bądź innych operacji

walutowych wpłacanych przez kredytobiorcę środków w walucie innej, niż waluta krajowa?

3) Czy prawidłowa jest ocena, że postanowienia umowy kredytu denominowanego do waluty euro, które wprowadzają do umowy ryzyko walutowe oraz odsyłają w swojej treści do stosowanych przez bank kursów waluty euro, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, w sytuacji, w której: a) przed zawarciem umowy konsument został poinformowany o ryzyku kursowym związanym z ewentualnymi wahaniami kursu waluty euro i zaakceptował to ryzyko, b) wobec konsumenta nigdy nie zrealizowało się ryzyko istotnych wahań kursu waluty euro, c) regulamin stanowiący załącznik do umowy kredytu wskazywał, w jaki sposób i z uwzględnieniem jakich parametrów ustalane są kursy walut w tabeli banku, d) umowa przewidywała możliwość wypłaty oraz spłaty kredytu w walucie denominacji?

4) Czy wobec dokonania przez kredytobiorcę spłaty kredytu indeksowanego do waluty obcej przed wytoczeniem powództwa i wygaśnięciem tym samym umowy łączącej strony, uzasadnione jest przyjęcie, że w związku z dobrowolnym wykonaniem umowy przez strony nie można dokonywać kontroli incydentalnej obecnych w umowie o kredyt indeksowany do waluty obcej klauzul odnoszących się do indeksacji kredytu kursem waluty obcej, a tym samym niedopuszczalnym jest uznanie ich za niedozwolone (nieuczciwe) warunki umowne, skoro zasadniczym skutkiem uznania pewnych postanowień umownych za niedozwolone jest brak związania nimi konsumenta, a umowa ma wiązać strony w pozostałym zakresie, a tym samym logicznym jest wniosek, że dotyczy to okresu, w którym umowa obowiązuje, a nie okresu, po którym zobowiązania z niej wynikające w całości wygasły, co następuje w przypadku ich wykonania?

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Natomiast istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

W zakresie zarówno wykładni art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, art. 65, 354, 358 § 2, art. 385¹ § 1 i 2, art. 385² k.c., art. 69 ust. 3 pr.bank., jak i istotnych zagadnień prawnych poruszonych w skardze należy odesłać do dotychczasowego obszernego orzecznictwa Sądu Najwyższego, a w szczególności do uchwały składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, przypominając, że według art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą jej podjęcia, uzyskuje

moc zasady prawnej, co oznacza, że wiąże inne składy Sądu Najwyższego (zob. art. 87 i 88 ustawy o Sądzie Najwyższym).

Odnosząc się natomiast do wykładni art. 410 § 1 i 2 w zw. z art. 405 k.c. zw. art. 6 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy wskazać, że jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron (uchwała składu całej Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22).

Powyższego nie zmienia wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, Lubreczlik, na który powołuje się skarżący, w którym wskazano, że artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym w przypadku gdy warunek umowy kredytu uznany za nieuczciwy prowadzi do nieważności tej umowy, przedsiębiorca ma prawo żądać od konsumenta zwrotu całej nominalnej kwoty udzielonego kredytu, niezależnie od kwoty spłat dokonanych przez konsumenta w wykonaniu tej umowy i niezależnie od pozostałej do spłaty kwoty. Wyrok ten odnosi się bowiem do żądań przedsiębiorcy (banku), a nie konsumenta.

Należy podzielić stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 5 września 2025 r., II CSKP 550/24, że wydanie przez TSUE wyroku z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, Lubreczlik, nie mogło mieć bezpośredniego wpływu na związanie Sądu Najwyższego uchwaloną zasadą prawną. Dokonana przez Trybunał wykładnia przepisów dyrektywy ma to znaczenie, że przy stosowaniu przepisów prawa polskiego sąd jest zobowiązany tak je interpretować, aby osiągnąć zgodność z dyrektywą w rozumieniu, jakie prezentuje Trybunał. Obowiązek ten jest jednak ograniczony przez ogólne zasady wykładni prawa i nie może służyć za podstawę dla dokonywania wykładni prawa krajowego *contra legem*. Nie zaistniała przy tym, potrzeba rozważenia zasadności odstąpienia od uchwalonej przez skład całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, zasady prawnej, gdyż zastosowanie teorii dwóch kondykcji na

korzyść konsumenta nie stoi w sprzeczności z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13, przy uwzględnieniu jego interpretacji przyjętej w wyroku z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, Lubreczlik.

Ponadto, konsekwencje przyjęcia w okolicznościach sprawy teorii dwóch kondycji są zgodne z wolą konsumenta i dla niego korzystne. Nie sposób nie zauważyć, że odmiennie kształtowała się sytuacja procesowa w sprawie, która była podstawą do wydania powyższego wyroku Trybunału. Z tego względu stanowisko zajęte w wyroku z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, Lubreczlik, nie może być rozciągane na każdy spór między konsumentem a bankiem powstały na tle umowy kredytu. W istocie jego znaczenie jest ograniczone jedynie do specyficznej sytuacji, w której bank dochodzi od konsumenta roszczeń spełnionych na podstawie nieważnej umowy kredytu.

Skarżący nie sporządził też w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w zakresie potrzeby wykładni wskazanych w skardze przepisów. Pomimo bowiem wskazania szeregu przepisów, które zdaniem skarżącego, wymagają dokonania wykładni, co powinno wiązać się z odrębnym uzasadnieniem dla każdego z nich, skarżący sporządził uzasadnienie wspólne dla kilku przepisów (s. 8-15 i 25-27 skargi kasacyjnej).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

(D.Z.)

[SOP]